

Nr 50.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser om frivillig sjukpenningförsäkring i allmän sjukkassa.

Genom en den 19 november 1954 dagtecknad proposition, nr 224, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

med särskilda bestämmelser om frivillig sjukpenningförsäkring i allmän sjukkassa.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som vid utgången av december 1954 var medlem av erkänd sjukkassa för erhållande av sjukpenning men som icke är sjukpenningförsäkrad enligt lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring äger, utan hinder av vad i nämnda lag finnes stadgat däremot stridande, för tiden intill utgången av juni 1955 i den allmänna centralsjukkassa han tillhör genom frivilliga avgifter försäkra sig för sjukpenning enligt vad nedan sägs.

2 §.

Anmälan för erhållande av försäkring enligt denna lag skall göras före den 15 februari 1955 eller, såvitt angår den som från och med ingången av år 1955 blivit sjukpenningförsäkrad i allmän sjukkassa men vars försäkring enligt sjukkassans beslut sedermera upphört, inom två veckor från det beslutet härom delgivits honom.

Försäkring enligt denna lag gäller från det medlemmens tidigare sjukpenningförsäkring i erkänd eller allmän sjukkassa upphört men gäller endast såframt den försäkrade i föreskriven ordning fullgjort sin skyldighet att erlægga avgift jämväl för försäkringen i den erkända sjukkassan.

I fråga om rätten till försäkringsförmån anses den nya försäkringen utgöra fortsättning av den tidigare.

3 §.

Försäkring enligt denna lag skall avse sjukpenning till det belopp, för vilket medlemmen vid utgången av år 1954 i erkänd sjukkassa var försäkrad
1 — Bihang till riksdagens protokoll 1954. 9 saml. 2 avd. Nr 50.

under de första 90 sjukhjälpdagarna. Översteg nämnda belopp tre kronor, skall dock försäkringen enligt denna lag avse ett belopp av tre kronor för dag.

Å sjukpenningen skall utgivas barntillägg, därvid bestämmelserna i 24 och 25 §§ lagen om allmän sjukförsäkring skola äga motsvarande tillämpning.

Sjukpenning må utgivas endast vid sjukdom, som förorsakar förlust av arbetsförmågan.

För dag, då den försäkrade åtnjuter sjukhusvård, skall sjukpenning, som överstiger en krona 50 öre, nedsättas till nämnda belopp.

Vid varje sjukdom må sjukpenning utgivas för högst 90 dagar.

4 §.

För försäkring enligt denna lag skall erläggas avgift, som för år räknat skall utgöra tolv gånger den tillförsäkrade sjukpenningens belopp.

Angående ordningen för inbetalning av avgifter för försäkring enligt denna lag skall gälla vad riks försäkringsanstalten därom föreskriver.

5 §.

Till centralsjukkassa utgår statsbidrag för försäkring enligt denna lag med tjuu procent av vad kassan på grund av försäkringen utgivit i sjukpenning och med sjuttiofem procent av kassans utgifter för barntillägg.

6 §.

I övrigt skall vad enligt lagen om allmän sjukförsäkring gäller rörande frivillig försäkring enligt nämnda lag i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande försäkring enligt denna lag; dock skall i fråga om karenstiden städse gälla vad som föreskrivits i 26 § lagen om allmän sjukförsäkring.

7 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av riks försäkringsanstalten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955. Fråga om försäkring enligt lagen må dock behandlas redan före nämnda dag.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att — i avbidan på en mera definitiv prövning av frågan — för tiden den 1 januari—30 juni 1955 tillskapas en övergångsordning innebärande att den, som vid utgången av år 1954 är medlem i erkänd sjukkasse men som icke blir sjukpenningförsäkrad enligt lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, skall äga rätt att i vederbörande allmänna centralsjukkasse erhålla frivillig sjukpenningförsäkring till samma belopp som det, för vilket han vid 1954 års utgång var försäkrad under de första 90 sjukhjälpdagarna, dock högst 3 kr. om dagen.

Sjukhjälpstiden föreslås utgöra 90 dagar.

Statsbidrag föreslås utgå enligt samma regler som gäller för den frivilliga sjukförsäkringen enligt 1947 års lag.

Anmälan för erhållande av övergångsförsäkringen föreslås skola ske före den 15 februari 1955.

Nuvarande bestämmelser.

Sjukpenningförsäkringen i erkänd sjukkasse.

De erkända sjukkassornas verksamhet regleras, förutom genom lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar, av den förut omnämnda *förordningen den 26 juni 1931 om erkända sjukkassar* (nr 280; ändr. bl. a. nr 100/1952). Sjukhjälp till medlem i erkänd sjukkasse utgöres i regel av såväl sjukvårdersättning som sjukpenning. Enligt 27 § i förordningen, sådan denna paragraf lyder sedan den 1 juli 1952, skall varje erkänd sjukkasse meddela försäkring till sjukpenning å 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12 eller 14 kr. — hel sjukpenning till annat belopp får ej utfästas — därvid dock skall iakttagas att försäkring till högre belopp än 2 kr. ej får meddelas, om sjukpenningens belopp skulle bli högre än som kan anses skäligt med hänsyn till medlemmens arbetsinkomst och ekonomiska ställning. Vidare föreskrives, att kassan har att minska sjukpenningen till skäligt belopp, om utfäst sjukpenning, som överstiger 2 kr., till följd av ändrade förhållanden uppenbarligen är högre än nyss sagts. I samband med att paragrafen år 1952 erhöi sin nuvarande lydelse föreskrevs, att medlem, som vid utgången av juni 1952 var försäkrad för hel sjukpenning till annat belopp än som medges enligt den nya lydelsen, alltjämt skulle få vara försäkrad för samma belopp. På grund härav är ett antal medlemmar fortfarande försäkrade för sjukpenningbelopp om 1 kr., 1:50 kr. och 2:50 kr.

Barntillägg till sjukpenning kan utgå med 50 öre för dag, då antalet barn är högst två, och eljest med 1 kr. om dagen.

I de erkända sjukförsäkringarna förekommer regelmässigt endast hel sjukpenning. Sjukpenningen minskas i regel inte med anledning av att medlemmen åtnjuter sjukhusvård.

Sjukpenningförsäkringen i allmän sjukförsäkring.

Enligt lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring (nr 1; ändr. bl. a. nr 569/1953) skall varje svensk medborgare, som är bosatt i riket — liksom utlänning vilken är bosatt och mantalsskriven här — vara medlem i allmän sjukförsäkring fr. o. m. kalendermånaden näst efter den, varunder han eller hon fyllt 16 år. Undantag härifrån gäller i stort sett endast för dem, som efter två års sjukhusvistelse ännu vårdas på sjukhus, och för dem, som för lång tid är intagna på vissa anstalter. Försäkringen sker i regel i sjukförsäkringen för den kommun, där vederbörande är mantalsskriven.

De sjukförsäkringsmedlemmar, som har en årsinkomst av förvärvsarbete om minst 1 200 kr., är genom obligatorisk sjukpenningförsäkring tillförsäkrade *grundsjukpenning* med 3 kr. om dagen. Detsamma gäller hustru till sjukförsäkringsmedlem även om hon ej har eget förvärvsarbete, dock endast under förutsättning att hon sammanlever med sin man och ej uppbär någon form av folkpension. Antalet sjukpenningförsäkrade beräknas till ca 4,4 milj.

Till grundsjukpenningen skall utgå barntillägg för den, som anses vara försörjare för barn under 16 år; i fråga om makar utgår alltså barntillägg i regel endast vid mannens sjukdom. Barntillägget utgör 1 kr. för ett eller två barn, 2 kr. för tre eller fyra barn och 3 kr. för fem eller flera barn.

De medlemmar — till antalet ca 2,4 milj. — som har en årsinkomst av tjänst om minst 1 800 kr., är dessutom obligatoriskt försäkrade för *tilläggssjukpenning*. Den obligatoriska försäkringen för tilläggssjukpenning omfattar däremot inte de självständiga företagarna.

Tilläggssjukpenningens storlek är, på sätt närmare framgår av en i lagen intagen tabell, beroende av den sjukpenningklass, till vilken medlemmen hör. I detta hänseende gäller, att sjukförsäkringen skall inplacera ifrågavarande medlemmar i sjukpenningklasser allt efter storleken av deras årsinkomst av tjänst. De försäkrade skall till sjukförsäkringen anmäla stadigvarande förändring av arbetsinkomsten. Sjukförsäkringsbeslut om ändrad sjukpenningklassstillhörighet träder i regel i kraft vid månadsskiftet närmast efter det att beslutet härom fattats.

Hel sjukpenning utgår vid sjukdom, som förorsakar förlust av arbetsförmågan, medan halv sjukpenning utgår då sjukdomen nedsätter arbetsförmågan med minst hälften.

Då medlemmen är intagen på sjukvårdsanstalt, ersättes sjukpenningen med hempenning. Hempenningen är lika stor som sjukpenningen minskad med 3 kr., dock med högst hälften av sjukpenningen. För kvinnor, som

har barn under 10 år i hemmet, gäller att hempenningen inte får understiga 3 kr. och att barntillägg till hempenningen utgår med i allmänhet 2 kr.

Sjukpenningen (hempenningen) är skattefri.

Inom den obligatoriska sjukpenningförsäkringen gäller en karenstid av tre dagar.

I fråga om sjukpenningförsäkringen — liksom även i fråga om ersättningen för sjukhusvård — gäller en sjukhjälpstid av 730 dagar; för folkpensionärer är dock motsvarande tid 90 dagar.

Den frivilliga sjukförsäkringen har i huvudsak formen av en försäkring för tilläggssjukpenning. Den är i princip avsedd för vissa grupper, som inte är obligatoriskt tillförsäkrade sådant skydd, nämligen 1) sjukkassemédlemmar, vilkas inkomst av förvärvsarbete helt eller delvis härrör av annat förvärvsarbete än tjänst; 2) gifta hemmakvinnor, som är obligatoriskt försäkrade åtminstone för grundsjukpenning; samt 3) vissa studerande. Sådan försäkring kan meddelas antingen med den vanliga karenstiden av tre dagar eller med en karenstidsförlängning av 15, 30 eller 90 dagar. För studerande utgör dock karenstiden alltid 18 dagar.

Den frivilliga sjukpenningförsäkringen meddelas av centralsjukkassorna samt finansieras genom de försäkrades egna avgifter och ett statsbidrag om 20 %.

Riksförsäkringsanstalten är tillsynsmyndighet över sjukkassorna.

Propositionen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Sträng, anför i propositionen bl. a. följande.

Allt eftersom förberedelsearbetet för att sätta sjukförsäkringsreformen i kraft fortskridit, har det blivit mera klart för allmänheten hur den nya lagstiftningen kommer att verka i olika hänseenden. Härvid har det försports visst missnöje med att de som sedan gammalt varit medlemmar i de erkända sjukkassorna ej skall kunna vara sjukpenningförsäkrade i de allmänna sjukkassorna sedan de blivit folkpensionärer, med mindre de har en årsinkomst av förvärvsarbete om minst 1 200 kr. Även i övrigt har sjukpenningförsäkringens utformning avseende folkpensionärer kritiserats.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 24 september 1954 erhöLL på min hemställan socialförsäkringsutredningen i uppdrag att utreda frågan om rätt även för andra än förvärvsarbetande, hemmafruar och studerande att vara sjukpenningförsäkrade i allmän sjukkassa.

Socialförsäkringsutredningens förslag i frågan kan bli föremål för prövning först vid 1955 års riksdag. En eventuell ändring i sjukförsäkringslagen i det hänseende det nu gäller torde i enlighet härmed ej kunna genomföras förrän fr. o. m. den 1 juli 1955. Detta betyder att, därest sistnämnda

dag ökat tillträde till sjukpenningförsäkring i allmän sjukkasse öppnas för dem som nu är medlemmar i erkänd sjukkasse, det för ifrågavarande kategori skulle uppstå en lucka i försäkringsskyddet under ett halvt år.

Enligt min mening bör man förhindra uppkomsten av en dylik situation. Sedan frågan varit föremål för övervägande inom socialdepartementet, har därför inom departementet upprättats en promemoria med förslag till viss övergångsanordning i syfte att möjliggöra för medlemmar i erkänd sjukkasse att i allmän sjukkasse bibehålla sin sjukpenningförsäkring. Detta förslag — som alltså har karaktär av ett provisorium i avbidan på att socialförsäkringsutredningens förslag hinner prövas — innebär i stort, att den som vid 1954 års utgång är sjukpenningförsäkrad i erkänd sjukkasse men som ej blir sjukpenningförsäkrad enligt sjukförsäkringslagen skall äga att, om han så önskar, i allmän centralsjukkasse erhålla frivillig försäkring för tiden intill den 1 juli 1955 för en sjukpenning, som uppgår till högst det belopp, för vilket han nu är försäkrad i den erkända kassan. Vissa särskilda bestämmelser har ansetts behövliga för att inpassa denna tillfälliga försäkring i det nya sjukförsäkringssystemet. Till dem återkommer jag närmare i det följande.

Statskontoret, riksförsäkringsanstalten och Svenska sjukkassaförbundet har i avgivna remissyttranden över promemorian tillstyrkt, att en anordning av här avsett slag kommer till stånd. För egen del är jag av samma mening.

I anslutning till vad sålunda anförts har på grundval av departementspromemorian och de däröver avgivna yttrandena inom socialdepartementet upprättats ett förslag till lag med särskilda bestämmelser om frivillig sjukpenningförsäkring i allmän sjukkasse. Beträffande detta lagförslag torde följande böra framhållas.

Enligt departementspromemorian skulle den ifrågavarande övergångsanordningen stå öppen för envar medlem i erkänd sjukkasse, som ej blir sjukpenningförsäkrad i allmän sjukkasse. Någon skillnad mellan olika kategorier sjukpenningförsäkrade i de erkända sjukkassorna skulle sålunda ej ske. Riksförsäkringsanstalten har ifrågasatt lämpligheten härav och föreslagit, att endast de, som uppnått viss högre ålder och som kunde återropa någon längre tids medlemskap i erkänd sjukkasse, skulle bli omfattade av den nu avsedda försäkringen. Även om det förhåller sig så, att det särskilt är dylika personer, som man i detta sammanhang har i åtanke, anser jag dock att man nu bör undvika att ingå på några gränsdragningsproblem av ifrågavarande art. Detta skulle nämligen innebära ett föregripande av ett mera definitivt ståndpunktstagande till hithörande spörsmål. Jag förordar därför, att envar, som vid utgången av december 1954 i erkänd sjukkasse är försäkrad för sjukpenning men som inte är sjukpenningförsäkrad enligt sjukförsäkringslagen, skall äga att för tiden intill utgången av juni 1955 erhålla frivillig sjukpenningförsäkring i allmän sjukkasse. Såsom gäller i fråga om

den frivilliga sjukförsäkringen enligt sjukförsäkringslagen bör även ifrågasättas för en frivillig försäkring meddelas av centralsjukkassorna.

Riksförsäkringsanstalten har emellertid föreslagit också en annan begränsning i fråga om rätten till fortsatt sjukpenningförsäkring, nämligen att vederbörande ej får restera för avgifter till den erkända sjukkassan. En föreskrift i detta hänseende synes påkallad. I enlighet härmed har i departementsförslaget upptagits en bestämmelse att försäkring enligt den föreslagna lagen gäller endast såframt den försäkrade i föreskriven ordning fullgjort honom åliggande avgiftsskyldighet för försäkringen i den erkända sjukkassan.

I departementspromemorian har föreslagits, att sjukpenningen på grund av ifrågasättas tillfälliga försäkring skulle få utgöra 1 kr., 1: 50 kr., 2 kr., 2: 50 kr. eller 3 kr., dock högst det belopp, för vilket medlemmen vid 1954 års utgång var försäkrad i erkänd sjukkassa för de första 90 sjukhjälpdagarna. Statskontoret har, med hänsyn till gällande bestämmelser i fråga om storleken av den sjukpenning, som får utfästas i erkänd sjukkassa, ifrågasatt, huruvida ej sjukpenningen för de med förslaget åsyftade kassamedlemmarna borde begränsas till högst 2 kr. I anledning härav må framhållas, att ett fastställande av högre maximibelopp än 3 kr. ej torde kunna komma i fråga med hänsyn till att ett stort antal av dem, som genom tillhörighet till den obligatoriska sjukpenningförsäkringen utestänges från den tillfälliga försäkringen, ej blir försäkrade för högre belopp än 3 kr. men att å andra sidan bestämmandet av ett lägre maximibelopp skulle föregripa ett beslut rörande en mera definitiv anordning. Det kunde nämligen knappast vara lämpligt att år 1954 besluta nedsättning av vissa utgående sjukpenningar till 2 kr., därest statsmakterna eventuellt under år 1955 skulle vilja medgiva att försäkring finge tecknas för 3 kronors sjukpenning. Jag ansluter mig sålunda på denna punkt till vad i promemorian föreslagits.

Med anledning av vad riksförsäkringsanstalten anfört rörande begränsning av valfriheten i fråga om sjukpenningens storlek har jag funnit sådan valfrihet knappast vara behövlig vid en övergångsanordning av förevarande slag. Sjukpenningen bör alltså — med nyssnämnda begränsning till 3 kr. — fastställas till samma belopp, som den försäkrade vid 1954 års utgång var tillförsäkrad i den erkända sjukkassan (med avseende å den första delen av sjukhjälpstiden). Departementsförslaget har utformats i överensstämmelse härmed.

Såsom anstalten påyrkat, torde vidare den förevarande sjukpenningen böra kunna förhöjas med barntillägg. Dessa torde böra utgå enligt samma regler som gäller enligt sjukförsäkringslagen.

I likhet med vad i promemorian föreslagits anser jag, att halv sjukpenning på grund av den tillfälliga försäkringen ej bör utgivas samt att sjukhjälpstiden bör bestämmas till 90 dagar. I sistnämnda avseende vill jag

erinra om att såvitt angår folkpensionärerna längre sjukhjälpstid inte gärna är tänkbar, när enligt sjukförsäkringslagens nuvarande lydelse sjukhjälpstiden för folkpensionärer är 90 dagar, samt att övergångsanordningen givetvis inte bör innefatta olika bestämmelser för olika medlemskategorier.

Jag biträder även vad i promemorian upptagits därom att sjukpenningen skall nedsättas till hälften dock lägst till 1:50 kr., då vederbörande åtnjuter sjukhusvård och således allmän sjukkasse i regel ersätter utgifterna för sjukhusvården.

Enligt promemorieförslaget skulle övergångsanordningen finansieras dels genom avgifter, för år räknat uppgående till tolv gånger den tillförsäkrade sjukpenningens belopp, och dels genom ett statsbidrag med 20 % av utgifterna på grund av försäkringen. Årsavgiften för en kronas sjukpenning blir alltså 12 kr., för en sjukpenning av 1:50 kr. 18 kr. o. s. v. Statsverkets kostnader för anordningen är uppenbarligen mycket svåra att med säkerhet beräkna när de är beroende av den omfattning, i vilken den utnyttjas. Vid maximal anslutning har enligt departementspromemorian kostnaderna för statsbidraget beräknats till omkring 0,9 milj. kr. för ett halvt år. Sannolikt torde kostnaderna bli betydligt mindre.

Det är enligt min mening betydelsefullt att en provisorisk anordning av förevarande slag är enkelt utformad i olika avseenden. Med hänsyn härtill kan jag godtaga promemorians förslag om avgifternas beräkning, särskilt som avgifterna vid jämförelse med de avgifter, som nu erlägges i de erkända sjukkassorna, måste anses skäliga. Vidare är att märka, att flertalet av de medlemmar, varom nu är fråga, torde bli befriade från avgift till den obligatoriska sjukvårdsförsäkringen. Att för en övergångsanordning av förevarande slag tillämpa lägre avgifter för yngre medlemmar synes knappast vara behövligt.

Statsbidraget har föreslagits utgå efter samma grunder som gäller beträffande den frivilliga sjukpenningförsäkringen i övrigt i de allmänna sjukkassorna. För de undantagsfall, då barntillägg kan komma i fråga, synes statsbidraget, såsom enligt lagen om allmän sjukförsäkring, böra bestämmas till 75 %.

Frågan om täckande av eventuellt uppkommande förlust å den tillfälliga försäkringen torde, såsom i promemorian föreslagits, få upptagas vid en senare tidpunkt.

Beträffande vad den har att iakttaga som önskar erhålla ifrågavarande tillfälliga försäkring innebär promemorieförslaget, att ansökan skall göras därom antingen före den 15 februari 1955 eller, såvitt angår den som från och med ingången av år 1955 blivit sjukpenningförsäkrad i allmän sjukkasse men vars försäkring enligt sjukkassans beslut upphört, inom två veckor från det beslutet härom delgivits honom. Försäkringen skall gälla från det medlemmens försäkring i den erkända sjukkassan upphört, dvs.

från och med den 1 januari 1955 resp. den dag medlemmen upphört att vara obligatoriskt sjukpenningförsäkrad enligt sjukförsäkringslagen. Om medlemmens obligatoriska sjukpenningförsäkring skulle upphöra t. ex. med utgången av februari 1955, blir han alltså tillfälligt försäkrad från och med den 1 mars 1955, under förutsättning att han gjort ansökan därom inom tid som nyss nämnts. Såsom i promemorian påpekats innebär sättet för intagning i försäkringen en viss risk att personer, som redan insjuknat, anmäler sig till försäkringen och därigenom får sjukpenning även för förfluten tid. Denna spekulationsrisk torde dock ej vara alltför stor med hänsyn till att sjukpenningens belopp är relativt ringa och att sjukhjälpstiden är begränsad till 90 dagar. Att märka är också, att i sjukhjälpstiden som regel skall inräknas sjuktid före den 1 januari 1955, därest fråga är om samma sjukdom. Med hänsyn härtill och då det torde vara nödvändigt, att viss tid efter statsmakternas beslut i frågan står till buds för upplysning om försäkringsmöjligheterna och anmälningarnas verkställande, tillstyrker jag förslaget i denna del. Såsom riksförsäkringsanstalten föreslagit torde det dock ej böra fordras en formlig ansökan om att erhålla försäkring enligt den föreslagna lagen; det bör räcka med en anmälan om att vederbörande vill att hans försäkring skall äga fortsatt giltighet.

Slutligen ansluter jag mig till vad riksförsäkringsanstalten föreslagit därom att ifrågavarande lagstiftning bör innehålla en uttrycklig bestämmelse om att försäkringen utgör fortsättning å den tidigare sjukpenningförsäkringen i fråga om rätten till försäkringsförmåner, varav följer att försäkringen har att enligt de för densamma gällande villkoren utge ersättning även för sjukdom som må ha inträffat före det försäkringen formellt blivit gällande. Har medlem sålunda under år 1954 varit sjuk 53 dagar i viss sjukdom, kan han för den sjukdomen få ersättning enligt den förevarande försäkringen för 37 dagar. Sjukförsäkringslagens övergångsbestämmelser kan dock leda till att ersättning utgår för ytterligare tid eller med större belopp.

De kostnader för statsverket, som är förenade med ett genomförande av den av mig förordade lagstiftningen, torde få belasta det i riksstaten för innevarande budgetår till Bidrag till sjukkassor upptagna förslagsanslaget å 160 000 000 kr.

Lagrådet.

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet.

Vid den allmänna sjukförsäkringens utformning har principen varit, att sjukpenningen skall ersätta inkomstbortfall vid sjukdom och fastställas i förhållande till den försäkrades arbetsinkomst. Från denna princip har

2 — *Bihang till riksdagens protokoll 1954. 9 saml. 2 avd. Nr 50.*

avsteg gjorts beträffande vissa gifta kvinnor och studerande. Bortsett härifrån blir personer utan arbetsinkomst eller med endast obetydlig arbetsinkomst ej sjukpenningförsäkrade. Emellertid är en del av dem, som sålunda enligt lagen om allmän sjukförsäkring icke kommer att vara försäkrade för sjukpenning, för närvarande tillförsäkrade sjukpenning såsom medlemmar i erkänd sjukkasse.

Socialförsäkringsutredningen har i ett nyligen avgivet betänkande om folkpensionering och sjukförsäkring (SOU 1954:33) framlagt förslag till en frivillig sjukpenningförsäkring för icke förvärvsarbetande gamla medlemmar i de erkända sjukkassorna. Utredningens förslag kan emellertid ej prövas av statsmakterna förrän under nästa år. Därest statsmakterna då beslutar om en dylik försäkring, uppstår en lucka i dessa medlemmars försäkringsskydd från utgången av år 1954 tills den nya ordningen genomföres. I likhet med departementschefen anser utskottet angeläget, att det skapas en övergångsanordning, som är avsedd att förebygga att en dylik situation uppstår.

Vid en provisorisk lösning av det slag, varom nu är fråga, är det enligt utskottets mening av vikt, att ett mera definitivt ställningstagande icke föregripes. Med hänsyn härtill bör den provisoriska anordningen i möjlig mån anknyta till försäkringen i de erkända sjukkassorna, och det bör tillses, att i detta sammanhang icke uteslutes någon kategori, som måhända kan få rätt att bli sjukpenningförsäkrad enligt eventuella, mera definitiva bestämmelser. Övergångsanordningen bör därför, såsom föreslås i propositionen, gå ut på att alla de som nu är sjukpenningförsäkrade i de erkända sjukkassorna, men som icke blir sjukpenningförsäkrade enligt lagen om allmän sjukförsäkring, skall kunna under det första halvåret 1955 — i avvaktan på att frågor rörande en fortsatt frivillig försäkring för dem prövas — vidmakthålla ett försäkringsskydd, som i fråga om sjukpenningen så nära som möjligt ansluter sig till det de nu äger.

På grund härav och då utskottet ej finner anledning till erinran mot det framlagda lagförslaget tillstyrker utskottet bifall till propositionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 2 december 1954.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Sunne, Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Lundgren, Huss, fru Carlqvist och herr Nils Theodor Larsson;

från andra kammaren: fru Västberg, herr Hagård, fru Sandström, herrar Lundberg, Bengtsson i Varberg, Rimmerfors, Johansson i Södertälje och Larsson i Hedenäset.

Reservation

av herr *Hagård*.
